

A PTE TTK Fizika Doktori Iskola
Minősegbiztosítási Szabályzata

Pécs, 2023.

Tartalomjegyzék

1	A doktori iskola küldetése	2
2	A doktori kutatási témák meghirdetése	2
3	Felvételi a doktori képzésre	2
4	Doktori képzés	3
5	A fokozatszerzési eljárás követelményei	3
6	A Doktori Iskola minőségirányításának folyamatai.....	4

A Fizika Doktori Iskola (FDI) a PTE Doktori Szabályzata és a Természettudományi Kar Doktori Szabályzata, illetve azokon keresztül a felsőbb szabályzatok alapján működik.

A szabályzatok, ideértve a FDI Szabályzatát és Képzési Tervét is, rögzítik a PhD képzés szervezeti kereteit, a PhD fokozatszerzésre jelentkező hallgatók felvételének és a fokozatszerzési eljárásnak a követelményeit. Az egyes pontokhoz tartozó fő irányelvek és ellenőrzési pontok alapján a döntéshozók és felelősök feladatai részletesen kidolgozottak.

1 A doktori iskola küldetése

A FDI küldetése abban áll, hogy a fizika tudományágainak leendő kutatóit és oktatóit, valamint a fizikatudomány ismereteit és módszereit magas színvonalon és innovatív módon alkalmazó fejlesztőket kinevelje a társadalom által elvárt feladatok ellátására.

A FDI küldetése: fizikus alkalmazott- és alapkutatók képzése, akik képesek magas színvonalú kutató-fejlesztő munkát végezni a világ vezető egyetemlein, kutatóintézetekben, fejlesztési központjaiban és részlegeiben.

2 A doktori kutatási témák meghirdetése

A doktori iskola évente (február-március) PhD témajavaslatokat kér be a képzésben részt vevő szervezeti egységektől, valamint az együttműködő kutatóintézetektől. Az egyes témákhoz meg kell adni a témakiírók adatait is. A FDI tanácsa minden témát értékeli, és csak azok meghirdetéséhez járul hozzá, amelyeknél biztosított a kutatás szellemi és infrastrukturális háttere, és reális, hogy 3-4 éven belül benyújtható lesz egy színvonalas disszertáció. Külső kutatóhelyen megvalósuló témavezetés a doktori iskolával együttműködési megállapodást kötött olyan intézményekben lehetséges, ahol rendezett a hallgató foglalkoztatásra irányuló jogviszonya, és egyértelműen meghatározottak a hallgató jogai és kötelezettségei.

A témakiírókkal szemben kiemelt elvárás az aktív kutatói tevékenység. A témavezető alkalmasságának vizsgálata a MAB elveinek megfelelően történik a téma kiírásakor. A témakiírók korábbi témavezetéseiértékelésével el kell kerülni, hogy a hallgatók sorozatosan eredménytelen témavezetést nyújtó oktatók irányítása alá kerüljenek.

A FDI tanácsa által jóváhagyott, meghirdetésre kerülő doktori témák és a témavezetők adatlapjai megtekinthetők a www.doktori.hu weblapon és a doktori iskola honlapján. A felvételi követelményekről és a doktori iskolába felvettek névsoráról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a doktori iskola honlapján.

Témavezetővé válik az a témakiíró, akinek meghirdetett témájára jelentkező hallgató felvételt nyer, és beiratkozik a doktori iskolába. Egy témavezetőhöz csak különlegesen indokolt esetben tartozhat 3-nál több doktorandusz hallgató.

3 Felvételi a doktori képzésre

A hallgatók a képzésre való jelentkezés után felvételin vesznek részt, amelyet a FDI Tanácsa által kijelölt Felvételi Bizottság értékeli. A felvételi meghallgatás célja a megfelelő felkészültség ellenőrzése és rangsorolt felvételi javaslat tétele. A felvételin szerezhető szakmai habitus pontok részben a választott témában való jártasságot értékelik.

A PhD felvételi eljárásnak a FDI Szabályzatában megtalálható pontrendszer segítségével biztosítható, hogy a legjobb tanulmányi eredményt elért és egyetemi éve alatt tudományos diákköri munkát felmutató hallgatók kerüljenek felvételre. Az elért pontok száma alapján felállított sorrendben kerülnek felvételre a legtehetségesebb hallgatók. Az állami ösztöndíjak odaítéléséről a FDI Tanácsának javaslata alapján a Természettudományi Doktori és Habilitációs Tanácsa dönt.

4 Doktori képzés

A kutatási munkában való magas színvonalú részvételt a témavezetők és oktatók közösen biztosítják. A Doktori Iskola teljes személyi állománya felelős azért, hogy az infrastrukturális és az anyagi feltételek minden hallgató számára hozzáférhetőek legyenek. A doktori iskola oktatóival, illetve a témavezetőkkel szemben támasztott követelmények teljesítését a MAB előírásainak megfelelően a FDI Tanácsa ellenőrzi.

Az oktatók meghirdetett előadásait a FDI Tanácsa a FDI képzési tervének megfelelően fogadja el. Az előadások körének és tartalmának évenkénti frissítése, új előadások bevezetése a FDI oktatóinak feladata, amelyet a FDI Tanácsa felügyel. A kreditpontokkal értékelt kurzusok elvégzését a programvezetők ellenőrzik. A kurzusokon a számonkérés módját az oktatók egyénileg dolgozzák ki, de azt a FDI Tanácsa felülbíráhatja. Az elméleti kurzusok akkor tekintendők abszolváltnak, ha a résztvevő a kurzust vezető előadó előtt "megfelelt" értékelésű vizsgát tett. "Nem felelt meg" értékelés esetén, egy ízben, új vizsga tehető. A gyakorlati kurzusok akkor tekintendők abszolváltnak, ha az eredményes részvételt a gyakorlatvezető elismeri.

Az első két szemeszter végén a hallgatónak írásos beszámolót kell benyújtania, vagy intézeti szemináriumon kell beszámolnia az addig végzett munkájáról. A FDI Tanácsa ezek alapján, valamint az első négy szemeszter záró komplex vizsga eredményessége alapján is folyamatosan felügyeli a PhD hallgatók és témavezetők munkáját. A FDI Tanácsa a nem megfelelően folytatott munka értékelése során a témavezetőnek és a PhD hallgatónak is szakmai tanácsokat ad.

A hazai és nemzetközi szakmai közösség előtti megmérettetésben való részvételt a témavezetők által előírt konferenciákon való részvétel jelenti. A témavezetők kötelesek elősegíteni a külföldi részképzéseken, szakmai gyakorlatokon való részvételt.

A kutatási témák évenkénti felülvizsgálatát a FDI Tanácsa felügyeli. Az új műszerek, könyvek, adatbázisok beszerzése, az infrastruktúra folyamatos javítása az Iskola vezetőjének és tisztségviselőinek kötelessége. A Doktori Iskola tagjai kötelesek elősegíteni külföldi és hazai előadók meghívását.

Az egyéni felkészülő PhD hallgatók esetén a FDI Tanácsa által megszabott szakmai feltételek teljesülése esetén engedélyezhető a fokozatszerzési eljárás megindítása.

5 A fokozatszerzési eljárás követelményei

A PhD fokozatszerzés minőségbiztosításának szabályait a PTE Doktori Szabályzata tartalmazza. A FDI publikációs követelménye a következő: A jelöltnek legalább két, impakt faktoral rendelkező referált folyóiratban megjelent publikációval kell rendelkeznie, amelyek eredményeit a disszertációban felhasználja. Ezen publikációk összesített impakt faktora nem lehet 2-nél kevesebb; továbbá, ha a disszertáció tudományterülete lehetővé teszi, a jelöltnek legalább az egyik publikáció első szerzőjének kell lennie.

A hallgatónak be kell tudnia mutatnia szakmai rendezvényeken való aktív részvételt, valamint koherens tudományos koncepciót tükröző értekezést kell benyújtania. A doktori értekezést két bíráló opponálja, akik közül legalább egy nem oktatója a FDI-nak és nincs jogviszonyban a PTE-vel. Az értekezés téziseit a hallgatónak legalább egy külső tagot magában foglaló védési Bizottság előtt kell megvédenie.

A PhD hallgatók angol nyelvből államilag elismert, legalább középfokú nyelvvizsgával, egy másik nyelvből pedig legalább alacsony fokú nyelvvizsgával kell, hogy rendelkezzenek.

6 A Doktori Iskola minőségirányításának folyamatai

A Doktori Iskola minőségirányítási rendszerének alapelve, hogy nem csupán a végtermék, azaz a kiadott doktori fokozatok, hanem az egész képzési, kutatási és doktori fokozatszerzési folyamat kerül minőségi, megfelelési vizsgálat alá. Ezek a folyamatok a következők: felvételi, képzési és fokozatszerzési folyamat.

A nyomon követhetőség céljából fontos a hallgatónként egyedi adatrögzítés a felvételi jegyzőkönyvekben, a lecke-könyvekben, a törzskönyvekben, és elektronikus formában az egyetemen alkalmazott tanulmányi rendszerben (NEPTUN), a komplex vizsga, a munkahelyi és a nyilvános vita jegyzőkönyveiben, továbbá feljegyzések (jegyzőkönyvek) készítése a testületi üléseken, és a levelek iktatása, másolatainak irattározása.

A minőségirányítás meghatározó része a minőségbiztosítás, amely az oktatómunkában a képzési tevékenységekre, azok megfelelőségére és minőséget garantáló képességére összpontosít, és magában foglalja mindazt, ami befolyásolhatja a kibocsátott doktori oklevél minőségét. Alapvető cél a képzés és fokozatszerzés minőségének megőrzése illetve fejlesztése. A minőségbiztosítás alapkövetelményeit a doktori iskolára a következők szerint érvényesítjük:

- előre megtervezett, írásos képzési és kutatási tervek, testületi munkatervek és utasítások alapján kell dolgozni,
- ellenőrzéseket kell végezni a képzés előtt, alatt és után,
- mindent folyamatosan és visszakereshetően dokumentálni kell.

A minőségbiztosítási folyamat egyes lépései, – és így a doktori fokozat odaítélése is – a minőségellenőrzésen nyugszanak, hiszen a rendszer csak a megfelelő ellenőrzésekkel válik teljessé. A minőségirányításért és -ellenőrzésért a képzési és fokozatszerzési eljárás során hatáskörrel rendelkező, illetékes és felelős személyeket és testületeket a 1 táblázat foglalja össze.

Irányítás	Folyamat		Ellenőrzés
Képzési és kutatási szakasz			
	Oktatás	Kutatás	
Témavezetők	Képzési Terv	Kutatási terv	FDI tanácsa
Programvezetők és FDI titkára	Tantárgyi képzés és ellenőrzés	Irodalmazás, kutatás, eredmény kiértékelés	FDI vezetője
Témavezetők és szervezeti egységek vezetői	Önálló szakmai továbbképzés és oktatómunka		FDI vezetője, programvezetők
FDI vezetője és FDI tanácsa	Komplex vizsga		FDI tanácsa
Kutatási és disszertációs szakasz			
	Oktatás	Kutatás	
Témavezetők	Képzési Terv	Kutatási terv	FDI tanácsa
Programvezetők és FDI titkára	Tantárgyi képzés és ellenőrzés	Irodalmazás, kutatás, eredmény kiértékelés	FDI vezetője
Témavezetők és szervezeti egységek vezetői	Önálló szakmai továbbképzés és oktatómunka	Publikálás, megjelenés konferenciákon	FDI vezetője, programvezetők
FDI vezetője	Fokozatszerzésre bocsátás		FDI tanácsa. Kari TDHT
Témavezetők és szervezeti egységek vezetői	Értekezés és munkahelyi vita		FDI vezetője
FDI vezetője, Kari TDHT	Nyilvános vita		Kari TDHT, Egyetemi DT
Egyetemi DT elnöke	Fokozat odaítélése		Egyetemi DT, rektor

1. táblázat a Doktori Iskola (FDI) minőségirányítási és ellenőrzési rendszere a képzési és a fokozatszerzési folyamat során.